

НАЦИОНАЛЕН ЦЕНТЪР
ПО ЗАРАЗНИ И
ПАРАЗИТНИ БОЛЕСТИ

Иск. № ..... 20... г.

Вк. № 2238/29.09.17 20... г.

бул. "Нико Сакъзов" № 26

София 1504, тел: 9446999

СТАНОВИЩЕ

От професор Алексей Савов, Началник на Национална Генетична лаборатория

за дисертационния труд на Решета Найденова Димитрова на тема:

**„МОЛЕКУЛЯРНО-ВИРУСОЛОГИЧНО ПРОУЧВАНЕ НА
РАЗПРОСТРАНЕНИТЕ СУБТИПОВЕ НА HIV-1 СРЕД ХЕТЕРОСЕКСУАЛНИ
ЛИЦА В БЪЛГАРИЯ”**

Глобалното разпространение на СПИН (Синдром на Придобита Имунна Недостатъчност) е актуална тема повече от три десетилетия. Независимо от усилията на учените до сега няма разработена ваксина за превенция от HIV-1. Трудностите са свързани с високата изменчивост на вируса обусловена от неговата генетична организация. Тази характеристика на HIV-1 обяснява наличието на множество субтипове и спецификите в тяхното разпространение. В тази насока филогенетичните анализи предоставят ценна информация за динамиката на вирусните модификации, както и данни за епидемиологията в обособени групи индивиди носители на вирусната инфекция. Въз основа на това могат да се направят редица изводи, които ще допринесат за по-добрата превенция, диагностика и прогноза на заболяването.

Предоставеният ми за становище дисертационен труд може да бъде наречен **„История на HIV-1 инфекцията в България”**. Той представя данни от близо тридесет годишен период за разпространените HIV-1 субтипове сред хетеросексуалните лица в България както и филогенетичен анализ на вирусния геном.

Целите и задачите на докторанта са да събере генетична информация охарактеризираща вирусните субтипове в страната и въз основа на това, да направи сравнителен анализ между различните трансмисионни групи в България.

Литературният обзор прави впечатление с информацията, която не касае само подходите свързани с поставената цел и задачи, а обхваща много подробно генетиката на HIV-1. Това свидетелства за добрата подготовка на докторантата Ренета Димитрова в спецификата на изучавания обект характерен с високата си изменчивост и допълнително аргументира подбора на избраната стратегия за извършване на проучването.

Информацията представена в глава **Материали и методи** допълнително свидетелства за професионалните умения на докторанта да организира и провежда молекулярно генетични изследвания с висока сложност. Познанията на интерпрет базирания инструменти използвани за суотипизиране и изграждане на филогенетичните дървета също са впечатляващи.

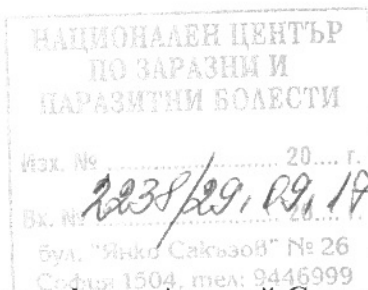
Получените резултати са синтезирани и представени компетентно, като напълно покриват поставените задачи. Доказателствените материали са с много високо качество. **Направените връзки на данните за нашата популация с тези на други европейски популации** попълва с ценна информация картата на разпространението на HIV-1 по света.

Резултатите представени от докторанта Ренета Димитрова безспорно имат приносен характер не само с мащабността на темата, въвеждането на сложни молекулярно генетични анализи на HIV-1, но и с изясняване на уникалните характеристики на вирусната инфекция у нас определени както от социални, така и културални специфики на Българската популация.

Считам, че този труд може да послужи като ценен модел за проучването и на други полово трансмисивни инфекции и има важна епидемиологична стойност. В заключение давам положителна оценка на дисертационния труд и смятам, че той има всички необходими качества за присъждането на образователна и научна степен „доктор“.

27.09.17

професор Алексей Савов

СТАНОВИЩЕ

От професор Алексей Савов, Началник на Национална Генетична лаборатория

за дисертационния труд на Ренета Найденова Димитрова на тема:

**„МОЛЕКУЛЯРНО-ВИРУСОЛОГИЧНО ПРОУЧВАНЕ НА
РАЗПРОСТРАНЕНИТЕ СУБТИПОВЕ НА HIV-1 СРЕД ХЕТЕРОСЕКСУАЛНИ
ЛИЦА В БЪЛГАРИЯ”**

Глобалното разпространение на СПИН (Синдром на Придобита Имунна Недостатъчност) е актуална тема повече от три десетилетия. Независимо от усилията на учените до сега няма разработена ваксина за превенция от HIV-1. Трудностите са свързани с високата изменчивост на вируса обусловена от неговата генетична организация. Тази характеристика на HIV-1 обяснява наличието на множество субтипове и спецификите в тяхното разпространение. В тази насока филогенетичните анализи предоставят ценна информация за динамиката на вирусните модификации, както и данни за епидемиологията в обособени групи индивиди носители на вирусната инфекция. Въз основа на това могат да се направят редица изводи, които ще допринесат за по-добрата превенция, диагностика и прогноза на заболяването.

Предоставеният ми за становище дисертационен труд може да бъде наречен „История на HIV-1 инфекцията в България”. Той представя данни от близо тридесет годишен период за разпространените HIV-1 субтипове сред хетеросексуалните лица в България както и филогенетичен анализ на вирусния геном.

Целите и задачите на докторанта са да събере генетична информация охарактеризираща вирусните субтипове в страната и въз основа на това, да направи сравнителен анализ между различните трансмисионни групи в България.

Литературният обзор прави впечатление с информацията, която не касае само подходите свързани с поставената цел и задачи, а обхваща много подробно генетиката на HIV-1. Това свидетелства за добрата подготовка на доктораната Ренета Димитрова в спецификата на изучавания обект характерен с високата си изменчивост и допълнително аргументира подбора на избраната стратегия за извършване на проучването.

Информацията представена в глава **Материали и методи** допълнително свидетелства за професионалните умения на докторанта да организира и провежда молекулярно генетични изследвания с висока сложност. Познанията на интернет базираните инструменти използвани за суптипизиране и изграждане на филогенетичните дървета също са впечатляващи.

Получените резултати са синтезирани и представени компетентно, като напълно покриват поставените задачи. Доказателствените материали са с много високо качество. **Направените връзки на данните за нашата популация с тези на други европейски популации** попълва с ценна информация картата на разпространението на HIV-1 по света.

Резултатите представени от докторанта Ренета Димитрова безспорно имат приносен характер не само с мащабността на темата, въвеждането на сложни молекулярно генетични анализи на HIV-1, но и с изясняване на уникалните характеристики на вирусната инфекция у нас определени както от социални, така и културални специфики на Българската популация.

Считам, че този труд може да послужи като ценен модел за проучването и на други полово трансмисивни инфекции и има важна епидемиологична стойност. В заключение давам положителна оценка на дисертационния труд и смятам, че той има всички необходими качества за присъждането на образователна и научна степен „доктор“.

27.09.17

професор Алексей Савов